

REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKO FILOLOŠKO DRUŠTVO
HRVATSKI SLAVISTIČKI ODBOR

KNJIGA SAŽETAKA

ŠESTI HRVATSKI SLAVISTIČKI KONGRES
Vukovar i Vinkovci, 10. – 13. rujna 2014.

Vinkovci – Vukovar – Zagreb
www.ffzg.unizg.hr/6hsk

ORGANIZACIJSKI ODBOR:

- red. prof. dr. sc. Stipe Botica, predsjednik – *Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu*
- dr. sc. Anica Bilić – *Centar za znanstveni rad HAZU u Vinkovcima*
- akademik Stjepan Damjanović – *Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu*
- Ruža Marić, prof. – *Gradski muzej Vukovar*
- akademik Krešimir Nemeč – *Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu*
- dr. sc. Davor Nikolić, glavni tajnik – *Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu*
- doc. dr. sc. Lahorka Plejić Poje – *Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu*
- red. prof. dr. sc. Goran Rem – *Filozofski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku*
- red. prof. dr. sc. Marko Samardžija – *Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu*
- Josipa Tomašić, prof., tajnica – *Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu*
- izv. prof. dr. sc. Ivana Vidović Bolt – *Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu*
- Tomislav Žigmanov, prof. – *Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, Subotica*

PROGRAMSKI ODBOR:

- akademik Krešimir Nemeč, predsjednik – *Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu*
- akademik Stjepan Damjanović – *Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu*
- red. prof. dr. sc. Cvjetko Milanja – *Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb*
- red. prof. dr. sc. Helena Sablić Tomić – *Umjetnička akademija Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku*
- red. prof. dr. sc. Marko Samardžija – *Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu*
- red. prof. dr. sc. Dubravka Sesar – *Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu*
- red. prof. dr. sc. Marija Turk – *Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci*

POČASNI ODBOR:

- red. prof. dr. sc. Vedran Mornar, ministar znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske
- red. prof. dr. sc. Andrea Zlatar Violić, ministrica kulture Republike Hrvatske
- Božo Galić, dipl. ing., župan vukovarsko-srijemski
- Ivan Penava, prof., gradonačelnik Grada Vukovara
- Mladen Karlić, dr. med., gradonačelnik Grada Vinkovaca
- mons. dr. sc. Đuro Hranić, nadbiskup đakovačko-osječki
- red. prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš, rektor Sveučilišta u Zagrebu
- red. prof. dr. sc. Željko Turkalj, rektor Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku
- red. prof. dr. sc. Damir Boras, dekan Filozofskoga fakulteta u Zagrebu
- Milan Bandić, dipl. polit., gradonačelnik Grada Zagreba
- dr. sc. Ante Žužul, predsjednik Uprave Školske knjige

- 9:30 **Josip Miletić**
Preferencije nastavnika hrvatskoga jezika u osnovnoj školi pri odabiru udžbenika za nastavni predmet Hrvatski jezik
- 9:45 **Ivana Milković, Smiljana Narančić Kovač**
Prijevodna književnost u hrvatskim osnovnoškolskim popisima lektire na prijelazu u 21. stoljeće
- 10:00 **Vlado Pandžić**
Internet u školskom pristupu dramskom tekstu kao lingvometodičkom predlošku
- 10:15 *Zajednička diskusija*

Dvorana E

1E **Starija hrvatska književnost** (predsjedavajući: Lahorka Plejić Poje, Leo Rafolt)

- 9:00 **Tina Marušić**
Karnevalizacija zbilje i maniristička odzrcaljenja stvarnosti u *Noveli od Stanca*
Marina Držića
- 9:15 **Krešimir Šimić**
Vernakularna lirika Petra Lucića
- 9:30 **Alojzija Tvorčić**
Učestalost molitava mučenica, blaženica i svetica s pojmom *žene* u hrvatskim molitvenicima 17. i 18. stoljeća
- 9:45 **Iva Beljan**
Franjevačka književnost kao izazov povijesti hrvatske književnosti
- 10:00 **Zlata Šundalić, Anela Mateljak Popić**
Motiv jeke u staroj hrvatskoj književnosti
- 10:15 *Zajednička diskusija*

10:30 – 10:45 *Stanka za kavu*

10:45 – 12:15 RAD U SEKCIJAMA

Dvorana A

2A **Problemi književne historiografije** (predsjedavajuće: Renate Hansen-Kokoruš, Perina Meić)

- 10:45 **Ante Stamać**
Prezentizam (o jednoj Matoševoj terminološkoj novotvorenici)
- 11:00 **Lahorka Plejić Poje**
Pojam „rani novi vijek” u hrvatskoj književnoj historiografiji
- 11:15 **Leo Rafolt**
Onkraj metode: Branko Vodnik i epistemološki modeli književne historiografije
- 11:30 **Berislav Majhut**
Povijesti hrvatske dječje književnosti

10:15 *Zajednička diskusija*

10:30 - 10:45 *Stanka za kavu*

10: 45 - 12:15 RAD U SEKCIJAMA

Dvorana A

6A Matoš kritičar i kritika o Matošu (predsjedavajuće: Krystyna Pieniążek-Marković, Lana Molvarec)

10:45 **Jela Sablijić Vujica**

Matoševi eseji kao simptom hrvatske moderne

11:00 **Sanja Jukić, Goran Rem**

Medijski subjekt Matoševe kritike

11:15 **Tea Rogić Musa**

Srpsko pjesništvo u Matoševoj kritici

11:30 **Josipa Zečević**

Matoš u Krležinim esejističkim zapisima

11:45 **Suzana Coha**

Novinstvo i književnost: (anti)esteticizam i (anti)modernizam A. G. Matoša

12:00 *Zajednička diskusija*

Dvorana B

6B Morfologija hrvatskoga jezika (predsjedavajući: Ivo Pranjković, Anđela Francić)

10:45 **Maja Glušac**

Prilozi i hrvatska jezična praksa

11:00 **Gordana Laco**

Glagolski prilozi i pridjevi u hrvatskom jeziku

11:15 **Dimka Savova**

Neodređenolični glagolski oblici u hrvatskome književnom jeziku

11:30 **Marica Čilaš Mikulić**

Semantička i vidska obilježja glagola kretanja u hrvatskome jeziku

11:45 **Ida Raffaelli**

Morfosemantička obilježja percepcijskih glagola

12:00 *Zajednička diskusija*

Dvorana C

6C Općeslavističke jezikoslovne teme (I) (predsjedavajuće: Neda Pintarić, Evelina Grozdanova)

10:45 **Marija Znika**

Moć i nemoć sintaktičkih modela

11:00 **Martina Grčić**

Hrvatsko-slovačka homonimija

- 14:30 **Helena Burić**
Od vlastitih imena do općih imenica i natrag
14:45 *Zajednička diskusija*

Dvorana C

7C Općeslavističke jezikoslovne teme (II) (predsjedavajući: Sybilla Daković, Tenčo Derekjuvliev)

- 12:30 **Mario Grčević**
Franc Miklošič i hrvatski jezik
12:45 **Ante Bičanić**
Pravopisna norma hrvatskoga jezika u drugoj polovici 19. stoljeća
13:00 **Evelina Grozdanova**
O sastavljenom i nesastavljenom pisanju riječi u hrvatskome i u bugarskome jeziku
13:15 **Iva Nazalević Čučević**
Rečenična negacija u hrvatskome i makedonskome jeziku
13:30 *Zajednička diskusija*

8C Biblijske teme (predsjedavajući: Stipe Botica, Mario Grčević)

- 13:45 **Zrinka Jelaska**
Različito i jednako u suvremenim hrvatskim biblijskim prijevodima
14:00 **Boris Beck, Danijel Berković**
Strategije hrvatskih biblijskih prijevoda: izbor između inovacije i tradicije
14:15 **Irina Khostai, Malika Khostai**
Библейская символика: интернациональное или национальное?
(сравнение английских, русских и хорватских фразеологизмов)
14:30 **Neda Pintarić**
Križ i krst/krštenje u poljskom i hrvatskom jeziku
14:45 *Zajednička diskusija*

Dvorana D

7D Podučavanje hrvatske književnosti i kulture (predsjedavajući: Smiljana Narančić Kovač, Josip Miletić)

- 12:30 **Vesna Grahovac-Pražić**
Iz rukopisne ostavštine Šime Starčevića
12:45 **Jakov Sabljic**
Poredbeno-metodički pristup pjesmi *Jur nijedna na svit vila* Hanibala Lucića i pjesmi *Jur ni jedna* Luka Paljetka
13:00 **Iva Gruić**
Poučnost u kazalištu za djecu – nekad i danas: igrokazi Bosiljke Manojlović Zaninović
13:15 **Karolina Vrban Zrinski**
Hrvatski jezik i govor na Akademiji dramske umjetnosti
13:30 *Zajednička diskusija*

Prezentizam (o jednoj Matoševoj terminološkoj novotvorenici)

Antun Gustav Matoš svoj je feljton *Futurizam* iz 1913. zaključio riječima: „Futurizam je svakako mnogo veća obmana, no ~~pas~~iseizam (tradicionalizam), jer nam je prošlost poznata djelomično, futuristička budućnost nikako, pa želite li novu teoriju (u stvari novu riječ) stvorimo p r e z e n t i z a m, što intenzivnije osjećanje sadašnjosti.” Terminološka će se novotvorenica „prezentizam” i njoj pridruženi sadržaj u radu analizirati koliko glede oblika i supstancije izraza toliko i glede oblika i supstancije sadržaja. Prezentizam je sukladan i davno standardiziranoj Matoševoj metodi pisanja, pa će se razrađenom novom natuknicom hrvatskoga književnoznanstvenog nazivlja naglasiti i njezina suobličnost autorovim sadržajima i najkarakterističnijim uporabnim oblicima.

Presentism, Praesentismus, presentisme, presentismo

His journalistic essay *Futurism* (1913) A.G.Matoš concluded with words: “In any case futurism is a greater illusion than ‘passeism’ (traditionalism), because the past is known to us only particularly, futurist future but by no means, and if you wish a new theory (in fact, a new word), let’s create p r e s e n t i s m, the most intensive feeling of present time.” The terminological neologism “presentism” and the content associated to it is being analyzed respecting both the form and substance of expression and the form and substance of content. “Presentism” is already complementary to Matoš’s long ago standardized method of writing, so elaborating this new keyword having been brought in the Croatian literary terminology the author wishes to accentuate its conformity to Matoš’s meanings and to his most characteristic applied (practical) literary forms.

Zlata Šundalić
Filozofski fakultet u Osijeku

Anela Mateljak Popić
Hrvatski studiji, Sveučilište u Zagrebu

Motiv jek e u staroj hrvatskoj književnosti

U radu naslovljenom *Motiv jek e u staroj hrvatskoj književnosti* središnji je predmet bavljenja istraživanje pojavnosti, značenja i funkcije motiva jek e (ili oglasja) u tekstovima stare hrvatske književnosti (na primjer, u renesansnoj književnosti istraživanjem bi bili obuhvaćeni pisci:

M. Vetranović, S. Bobaljević, M. Držić, F. Lukarević Burina; u književnosti 17. stoljeća: M. Gazarović, V. Skvadrović, I. Gundulić, I. Bunić Vučić, Đ. Palmotić, P. R. Vitezović, P. Zrinski, F. K. Frankopan, A. Kanižlić, a u književnosti 18. stoljeća: M. P. Katančić, V. Došen, A. Gleđević). Motiv jeke bi se promišljao u kontekstu zrcalne strukture (B.Vuletić), ali i nekih jednostavnih oblika (npr. zagonetke), pozornost bi bila usmjerena i na uočavanje sličnosti i razlika potvrđenih motiva jeke u staroj hrvatskoj književnosti (u odnosu na kontekst, motivaciju pojavljivanja i stilsku uobličienost), a istražila bi se i povezanost motiva jeke i sadržaja kao i povezanost motiva jeke i žanra.

The motif of echo in old Croatian literature

The paper entitled The Motif of Echo in Old Croatian Literature has as its central research topic the occurrence, meaning and function of the motif of echo (Croatian: jeka or oglasje) in texts belonging to the old Croatian literature (e.g., with reference to the Renaissance literature the research would encompass the following authors: M. Vetranović, S. Bobaljević, M. Držić, F. Lukarević Burina; with reference to Baroque: M. Gazarović, V. Skvadrović, I. Gundulić, I. Bunić Vučić, Đ. Palmotić, P. R. Vitezović, P. Zrinski, F. K. Frankopan, A. Kanižlić, and with reference to Enlightenment: M. P. Katančić, V. Došen, A. Gleđević). The motif of echo would be contemplated in the context of the mirror structure (B.Vuletić), but also of some simple forms, such as riddles. Special attention would be given to the similarities and differences of the confirmed echo motifs in the old Croatian literature (in relation to context, motivation of occurrence and stylistic form), as well as to the relation between the motif of echo and content on one hand, and the relation between the motif of echo and genre on the other.

Sanja Vrcić-Mataija
Sveučilište u Zadru

Postmodernističke osobine hrvatskog dječjeg romana iz devedesetih godina prošloga stoljeća

U radu se na realističnim i fantastičnim pripovjednim modelima hrvatskog dječjeg romana i romana za mlade iz devedesetih godina definiraju postmodernističke osobine ove pripovjedne vrste. Uz publiciranost romana oblikovanih klasičnim pripovjednim postupcima, preko izvjesnog korpusa većeg stupnja modernosti, moguće je definirati i dio postmodernistički oblikovanog romanesnog opusa kao prilog usustavljanju poetike hrvatskog dječjeg romana posljednjeg desetljeća prošloga stoljeća. Rad je temeljen na romanima: Sanja Pilić, *O mamama sve najbolje*, Milica Lukšić, *Okrutna priča*, Alojz Majetić, *Glavata priča*, Silvija Šesto, *Vanda*, Zoran Pongračić, *Mama je kriva za sve*, Hrvoje Hitrec, *Smogovci u ratu*, Melita Rundek, *Psima ulaz zabranjen*, Želimir Ciglar, *Decameron za gologlave pustolove*, Zvonimir Balog, *Zeleni*

sleepwalking and reading about the mysterious *legend* he discovers the curse of his family by which women were falling in love with artists. The cursed genealogy and the lack of geographical and historical determinants are the topics characteristic for the *fairytale* genre. The setting, the village of Dance, becomes Noće at night, the refuge for lame, lustful and outlawed characters. This duality also exists in the motive the Zvezdomir castle. By day it is governed by Sleepwalker's uncle, and at night it is the prison of his father visited by his sleepwalking mother. The opposition of village and urban life is reflected by the alternation of lyrical and essayistic parts. Lunar cannot stay long in the city as the cynicism towards his uncle's activities and his own hypnotic view of women draw him back to his original dreamlike existence and poetry. This was also instigated by Manore, a returnee from India, who connected his niece Lotos with him by telepathy. On the worldview level, the curse as a fairytale motive is linked to the telepathy doctrine as they both affect the human will. The oral tradition supports the world of mysterious destinies in the genealogy of Sleepwalker's family. Unlike urban civilization it is closer to man's subconscious origins. The Pirandellian question posed here is whether the dream is truer than hypocritical reality. These issues are characteristic for expressionistic poetics, to which this interesting but almost forgotten novel belongs.

Mario Grčević
Hrvatski studiji, Sveučilište u Zagrebu

Franc Miklošič i hrvatski jezik

Franc Miklošič bio je jedan od najutjecajnijih slavista 19. stoljeća. Njegova sagledavanja južnoslavenske i hrvatske jezične situacije bitno su utjecala na tumačenje opsega hrvatskog jezika u inozemnim i domaćim jezikoslovnim i političkim krugovima. U predavanju će se Miklošičevi pogledi na hrvatski jezik opisati cjelovito te sagledati i s obzirom na Bečki projekt na kojemu je Miklošič od kraja 40-ih godina bio jedan od ključnih djelatnika, a koji je od početka 19. stoljeća bio posvećen jezično-normativnom ujedinjenju Hrvata i Srba.

Franz Miklošič und kroatische Sprache

Franz Miklošič war einer der einflussreichsten Slavisten des 19. Jahrhunderts. Seine Ansichten über die südslavische und die kroatische Sprachsituation haben in den ausländischen und einheimischen sprachwissenschaftlichen und politischen Kreisen bedeutend Einfluss auf die Auffassungen zum Umfang des Kroatischen geübt. Im Vortrag werden die Ansichten von Franz Miklošič zum Kroatischen komplementär beschrieben, unter Rücksichtnahme des Wiener Projektes, der sich vom Beginn des 19. Jahrhunderts der sprachlich-normativen Vereinigung der Kroaten und Serben widmete, und an dem Miklošič ab Ende der 40-er Jahre einer der bedeutendsten Mitarbeitern war.

Hrvatsko-slovačka homonimija

Osnovna hrvatsko-slovačka komunikacija često se odvija dvojezično, no povezana je s teškoćama koje su određene homonimijom, tj. tzv. lažnim prijateljima. Ovo će predavanje biti posvećeno slovačko-hrvatskim homonimima u hrvatskom i slovačkom jeziku. Obradit će se s obzirom na stereotip o hrvatskom i slovačkom kao posebno bliskim slavenskim jezicima. Opisat će se moguće pojavnosti u hrvatsko-slovačkim homonimnim odnosima s obzirom na pravopisnu, fonetsku, gramatičku i stilističku razinu te dati primjeri za najučestalije potpune i djelomične hrvatsko-slovačke homonime.

Die kroatisch-slovakische Homonymie

Die grundlegende kroatisch-slowakische Kommunikation verläuft meistens zweisprachig. Sie ist jedoch mit Schwierigkeiten verbunden, die durch die Homonymie bedingt ist, durch die sog. "falschen Freunde". Dieser Vortrag beschäftigt sich mit den slowakisch-kroatischen Homonymen in der kroatischen und slowakischen Sprache. Sie werden in Hinblick auf das Stereotyp über das Kroatische und Slowakische als zwei besonders nahe slawische Sprachen bearbeitet. Es werden mögliche Erscheinungen in den kroatisch-homonymen Beziehungen beschrieben, mit der Rücksicht auf die Rechtschreibung sowie auf die phonetische, grammatische und stilistische Ebene.

Evelina Grozdanova
Filološki fakultet, Sveučilište u Plovdivu, Bugarska

O sastavljenom i nesastavljenom pisanju riječi u hrvatskome i u bugarskome jeziku

Predmet rada je istraživanje sastavljenog i nesastavljenog pisanja riječi na hrvatskom i bugarskom jeziku. Glavni fokus je na pisanju imenica, te se opisuje i analizira materijal koji ulazi u pravopisna poglavlja o sastavljenome i nesastavljenome pisanju. Imajući u vidu da proučavani problem nije u biti pravopisni, već jezični, što izaziva veće kolebanje kod pisanja, rad ukazuje na osnovne normativne probleme kod određivanja principa i pravila za pisanje imenica i na načine na koji se ti problemi rješavaju. Istražuju se riječi nastale slaganjem i srastanjem, no veća se pozornost obraća na riječi nastale dodavanjem stranog prefiksa ili prefiksoida tipa: *aero, auto, bio, eko, foto, mini, super* i sl. U radu se isto tako razmatra uporaba spojnice i crtice i njihovo razgraničenje. Pomoću komparativne metode izlažu se sličnosti i specifičnosti između dvaju

ISBN: 978-953-296-090-7